

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2004-2005

9 juni 2005

HOORZITTING

**over het Jaarverslag 2004
met het Vlaams Commissariaat voor de Media**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
uitgebracht door mevrouw Margriet Hermans**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: : de heer Dany Vandenbossche.

Vaste leden:

de heren Erik Arckens, Johan Deckmyn, Werner Marginet,
mevrouw Marie-Rose Morel, de heer Jurgen Verstrepen;

de heren Carl Decaluwe, Stefaan De Clerck, Steven Vanackere,
Johan Verstreken;

de heer Jean-Marie Dedecker, mevrouw Margriet Hermans,
de heer Herman Schueremans;

de heren Bart Caron, Dany Vandenbossche, mevrouw
Gracienne Van Nieuwenborgh.

Plaatsvervangers:

mevrouw Marijke Dillen, de heren Pieter Huybrechts,
Freddy Van Gaever, Rob Verreycken, Frans Wymeersch;

de dames Vera Jans, Sabine Poleyn, Tinne Rombouts,
de heer Johan Sauwens;

mevrouw Patricia Ceysens, de heren Marnic De Meulemeester,
Sven Gatz;

de heren Chokri Mahassine, Jan Roegiers, André Van
Nieuwkerke.

Toegevoegde leden:

de heer Jos Stassen;

de heer Kris Van Dijck.

INHOUD

Blz.

1. Toelichting bij het Jaarverslag 2004 door de heer Johan Baert, voorzitter Vlaams Commissariaat voor de Media (VCM)	4
2. Vragen van de commissieleden en antwoord van de heer Johan Baert	5

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media organiseerde op 2 juni 2005 een hoorzitting met het Vlaams Commissariaat voor de Media betreffende het Jaarverslag 2004.

1. Toelichting bij het Jaarverslag 2004 door de heer Johan Baert, voorzitter Vlaams Commissariaat voor de Media (VCM)

De voorzitter: Vandaag verwelkom ik in onze commissie de heer Johan Baert, voorzitter, en de heer Dirk Peereman, waarnemend griffier van het VCM. Ik geef graag het woord aan de heer Johan Baert.

De heer Johan Baert: Vooreerst wil ik u danken voor de uitnodiging en voor het forum dat u het commissariaat biedt om het jaarverslag 2004 en zijn werking toe te lichten. Ik neem immers aan dat deze hoorzitting handelt over de werking van VCM in het algemeen, en dus niet strikt beperkt is tot 2004. Zelf ben ik pas op 10 december 2004 door de Vlaamse Regering als voorzitter aangesteld; daarvóór was ik niet bij VCM betrokken. Nadat de vorige voorzitter, Henri Coremans, op 1 september 2004 onverwacht overleed, duurde het tot begin 2005 voor het VCM weer op kruissnelheid kwam.

Tijdens de afgelopen maanden werden een aantal fundamentele keuzes gemaakt. Op 22 april 2005 werd een nieuw reglement van orde opgesteld, dat op 25 mei in het Belgisch Staatsblad verscheen. Daarin werden enigszins nieuwe accenten gelegd. Zo is er onder meer grotere aandacht voor openheid en transparantie.

Daarnaast werd ook aan de website gesleuteld, en op basis van de aanbevelingen van het Vlaams Parlement van enkele jaren geleden wordt thans nog aan de organisatie van een abonnementsstelsel met advocaten gewerkt. Daarnaast werden ook inhoudelijke knopen doorgehakt. Er werden een aantal beslissingen en initiatieven genomen over de oneigenlijke lokale radio's en op het vlak van de controle van de regels voor reclame en sponsoring. Op 2 februari 2005 gebeurde een proefmonitoring: alle grote algemene zenders werden gedurende een aantal uur onaangekondigd gescreend. De beslissingen daarover zullen in de eerstkomende

de weken genomen worden. In de marge daarvan werd een kaderbesluit monitoring genomen. Zoals u weet moesten wij de administratie telkens vragen een onderzoek te mogen doen: het kaderbesluit is er nu op gericht de administratie een vast sjabloon te geven waarbinnen de controles van de verschillende omroepen moeten gebeuren. Er werden ook tal van ambtshalve onderzoeken opgestart, onder meer over de niet gebruikte erkenningen en over 'product placement' in de VRT.

Zoals u ook in de inleiding van het jaarverslag 2004 hebt kunnen lezen staat het VCM voor een aantal uitdagingen. Met het telecompakket werden de Europese richtlijnen rond telecommunicatie in het decreet van 7 mei 2004 omgezet; daarin werden het VCM een aantal nieuwe opdrachten rond marktanalyse toegewezen, waarbij marktregulerend moet opgetreden worden als bepaalde spelers een te grote marktmacht zouden hebben. Verder verplicht het arrest van het Arbitragehof van 14 juli 2004 de gemeenschappen en de federale staat een samenwerkingverband tussen het Belgisch Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie (BIPT), de 'Conseil Supérieur de l'Audiovisuel' (CSA) en het VCM te creëren. Dat samenwerkingsakkoord is rond, maar moet nog door de verschillende parlementen bekrachtigd worden. Tevens werd door de regering een omvorming van VCM naar Vlaamse Regulator voor de Media (VRM) aangekondigd, wat gepaard zou gaan met het verlenen van meer bevoegdheden en het vermeerderen van het personeel. Ten slotte is er ook de uitdaging van het opvolgen van de zeer snelle technische evolutie.

Het beleid op het vlak van de omroepen wordt bepaald door het Vlaams Parlement en de minister. Het VCM past de in het omroepdecreet vastgelegde Vlaamse beleidsopties toe; zijn voornaamste opdracht is dan ook het toezien op de naleving van dat decreet. Het VCM beschikt slechts over zeer beperkte middelen, met name drie deeltijdse commissarissen die elk één tiende van een hoofdambt vertegenwoordigen, drie plaatsvervangers die kunnen opgeroepen worden als een commissaris niet aanwezig kan zijn, en drie ambtenaren. Voor het overige is het VCM afhankelijk van de goodwill van de administratie Media, maar ook die mensen kampen met personeelstekort. Het beschikbare budget bedraagt 604.000 euro, terwijl de marktanalyse die we zouden moeten uitvoeren erg duur is.

Het is interessant om onze situatie te vergelijken met die van gelijkaardige instanties in de Franse Gemeenschap en in Nederland. Het VCM, dat instaat voor 6,2 miljoen Vlamingen, heeft een budget van 604.000 euro, personeelsleden ter waarde van 2,9 voltijdse eenheden en een bestuurorgaan dat bestaat uit een voorzitter en twee commissarissen. De Franstalige tegenhanger, de CSA (Conseil Supérieur de l'Audiovisuel), heeft een budget van 1.765.500 euro, 20 voltijdse personeelsleden en een bestuursorgaan dat uit tien leden bestaat. Het Nederlandse Commissariaat voor de Media bestrijkt een gebied van 16,3 miljoen inwoners met 50 personeelsleden en drie bestuursleden.

De minister kondigde aan dat er zou worden gezorgd voor een betekenisvolle verhoging van de middelen bij de omvorming van het VCM naar de VRM. Van het VCM mag men in de huidige omstandigheden geen wonderen verwachten. Wij doen wat we kunnen met de beperkte middelen die we hebben. Ik wil van de gelegenheid trouwens gebruik maken om hulde te brengen aan de personeelsleden van het VCM voor hun efficiënt en resultaatgericht werk.

2. Vragen van de commissieleden en antwoord van de heer Johan Baert

De heer Kris Van Dijck: Ik ben ervan overtuigd dat het VCM goed werk verricht in verhouding tot de beperkte middelen die ter beschikking staan. Vorig jaar was er inderdaad een probleem wegens het overlijden van de voorzitter Henri Coremans, maar ik denk dat men bij het opstellen van het regeerakkoord bepaalde problemen onderkende. Er is nood aan enkele aanpassingen, zodat de regulatoren hun taken naar behoren kunnen vervullen.

Mevrouw Margriet Hermans: De heer Baert spreekt over 20 personeelsleden en een veel groter budget voor de CSA. Is dat de enige regulator in Wallonië, of zijn er nog andere instanties?

De heer Johan Baert: Enkel de CSA is in Wallonië bevoegd om als regulator op te treden.

Mevrouw Margriet Hermans: Er werd ook gesproken over het uitvoeren van bepaalde onderzoeken, die wegens budgettaire beperkingen moeten worden uitbesteed. Welke onderzoeken moeten er worden uitgevoerd?

De heer Johan Baert: De onderzoeken staan in verband met het decreet van 7 mei 2004 dat vier Europese richtlijnen inzake de telecommunicatie omzette. Er moet een economische analyse worden uitgevoerd voor markt 18, de omroepmarkt, om te bepalen of er spelers zijn die een feitelijke monopoliepositie hebben. Ook de markten 11 en 12 inzake de breedbandtechnologie moeten worden geanalyseerd.

Het BIPT laat analyses uitvoeren voor de markten 1 tot en met 17, maar markt 18 valt onder de bevoegdheid van de Gemeenschappen. Het BIPT besteedt deze onderzoeken uit aan studiebureaus en advocatenkantoren, maar die werkwijze gaat ons budget te buiten. We kunnen momenteel enkel de marktanalyse laten uitvoeren. Indien echter blijkt dat bepaalde bedrijven een monopoliepositie hebben, kan het VCM daartegen niet optreden vooraleer de Vlaamse Regering een uitvoeringsbesluit uitvaardigt. Na de omvorming tot VRM kunnen we de nodige onderzoeken waarschijnlijk wél met de beloofde bijkomende middelen financieren.

De heer Carl Decaluwe: Na het lezen van het jaarverslag vind ik het verwonderlijk dat men erin slaagt om met een klein aantal personeelsleden zoveel dossiers te behandelen. Er komen slechts erg weinig klachten over de behandeling van die dossiers.

Zijn er structurele of informele contacten met de CSA? Over welke dossiers worden er contacten onderhouden? Inzake de marktanalyse in het kader van het Telecomdecreet wil ik wijzen op het knipperlichtenmodel dat werd ingevoerd door minister Van Mechelen. Heeft het VCM daarover al een studie uitgevoerd of uitbesteed? Zijn er contacten met de Raad van Mededinging? Wat denkt het VCM over een toekomstige samenwerking met de Raad van Mededinging?

De heer Johan Baert: In het begin van het jaar, toen ik pas aangesteld was, ben ik bij het BIPT en bij de CSA langs geweest om kennis te maken. Die contacten zijn voorlopig nog informeel maar er worden momenteel afspraken gemaakt om meer officiële bijeenkomsten te organiseren om de contacten te intensifiëren.

Wat uw opmerkingen over de storingen betreft, zitten we in een moeilijke positie: wij bepalen het beleid niet, we passen het alleen maar toe. Het

beleidsniveau probeert er momenteel voor te zorgen dat de BIPT voortaan wel degelijk optreedt tegen zenders die hun grenzen overtreden. Lokale radio's waartegen een onderzoek loopt omdat ze zich niet aan hun zendvoorwaarden hebben gehouden, melden het VCM zeer vaak dat ze door veel te sterke zenders buiten Vlaanderen, en meestal vanuit het zuiden, uit de ether geblazen worden en dat ze daarom geneigd zijn om zelf hun vermogen op te drijven. Dat is in de praktijk zeker een groot probleem, maar het VCM kan daar zelf weinig aan doen, ook niet in bilaterale contacten met de CSA. Het probleem moet op beleidsniveau opgelost worden.

Er is nog niets concreets gedaan aan een knipperluchtmodel over mediaconcentratie. Dat zou een van de nieuwe opdrachten zijn die aan de VRM zou toegewezen worden. Overigens is de federale overheid bevoegd voor mediaconcentratie in de geschreven pers.

Op de vergadering van 20 mei is afgesproken dat een van de drie leden van het VCM contact zal opnemen met de Raad voor de Mededinging om wat nader kennis te maken. Ook met die raad zullen we in de toekomst nauwer moeten samenwerken.

De voorzitter: De ene lokale radio dient vaak klacht in tegen de andere. Maar door de beperkte bezetting is het VCM blijkbaar niet in staat de nodige controles uit te oefenen.

De heer Johan Baert: Er bestaan inderdaad klachtencarroussels: de ene lokale radio bestookt de andere met klachten. Die klachten worden altijd onderzocht. Maar ook telkens als we denken dat er overtredingen zijn, vraagt het VCM aan de twee daarvoor bevoegde ambtenaren van de administratie van de Vlaamse Gemeenschap om ter plekke controles uit te oefenen. Veelal voert het BIPT bovendien een technische controle uit: het meet de sterkte van de uitzendingen, de antenne-draagwijdte enzovoort. Er wordt dus tamelijk veel gecontroleerd. Maar er zijn zo veel lokale radio's die op een dermate klein gebied uitzenden, dat er niet systematisch kan gecontroleerd worden.

De heer Kris Van Dijck: Soms wordt een klacht onontvankelijk verklaard maar gaat het VCM toch ambtshalve tot een onderzoek over. Welke criteria hanteert u daarvoor?

De heer Johan Baert: Het is onze rol om toe te zien op de naleving van het omroepdecreet. Anderzijds krijgen we omzeggens wekelijks klachten van bepaalde partijen. Daarom heeft het VCM in het verleden beslist dat een lokale radio die geen erkenning heeft gekregen, zelf geen belang heeft om het verkeerd uitzenden van een andere zender aan te klagen. Maar bij een dergelijke klacht start het VCM wel een ambtshalve onderzoek om na te trekken of er inderdaad een overtreding is. De partij die klacht neerlegde wordt in dit geval niet meer betrokken bij de verdere behandeling: we delen gewoon mee dat we de klacht als niet ontvankelijk beschouwen, maar het dossier ambtshalve onderzoeken.

De verslaggever,

De voorzitter,

Margriet
HERMANS

Dany
VANDENBOSSCHE